

CAPONNAM

Joana Domenge

Per donar a conèixer el grup Caponnam i la tasca que ha duit a terme, he parlat amb un dels seus components, Lluís Vaquer, ànima incansable del grup, i que en tot moment ha demostrat disponibilitat, amabilitat i entusiasme.

L'entrevista, per tant, està feta en primera persona, ja que quasi bé sempre ell contesta des del seu propi punt de vista.

Si haguéssim de definir les músiques del grup Caponnam, segurament hi trobariem un denominador comú: la recerca d'una visió global, oberta i interdisciplinària de la cultura que els envolta. Però si ens detenim un moment i escoltam les seves cançons, hi trobam unes notes, uns sons, uns remors amarats d'una tradició i una cultura que ells empren per expressar l'actitud crítica i reivindicativa envers la societat d'avui i que a ells els preocupa, però sempre diluïdes dins unes paraules d'amor, de somni, d'esperança.

El grup Caponnam contribueix a enriquir el patrimoni immaterial, a valorar i a omplir un buit que té la cultura popular i tradicional, així com també fa una aposta clara per revifar la llengua.

A l'enregistrament del seu tercer treball és on mostren els seus sentiments i ens adverteixen que tenim el compromís de salvaguardar el nostre patrimoni i que l'hem d'estimar, i sobretot no perdre mai la il·lusió. Quan se sumen aquests elements, s'aconsegueix que la música sigui un mitjà per relacionar-se totes les persones, totes les edats, les classes, les cultures, les llengües, les inquietuds, les preocupacions, les convivències...

Quantes persones formen el grup Caponnam?

Som set músics: Biel Ferrer, a la bateria i percussions; Juanjo Tur, al baix; Joan Martorell, al piano i a

l'acordió; Jaume Julià, a les flautes; Antoni Galmés, a les dobles cordes i veu; Jaume Gomila és el que du la veu del grup, i jo mateix, a les guitarres i veu. També ens acompanya un tècnic de so, Teo Adrover, que és qui té la responsabilitat que el públic ho senti el millor possible.

A quin any començàreu?

El grup va sorgir l'any 1995, a Barcelona, d'entre un grup d'àmics universitaris.

Com va sorgir el nom del grup?

El nom del grup és una pregunta que a qualsevol moment de la vida ve bé fer-nos. La veritat és que no sabíem gens amb quin nom batejar el grup i una amiga nostra, de Menorca, que vivia de prop les nostres primeres passes, va comparèixer un dia amb aquesta idea de Caponnam i així va quedar.

Encara que el nom ha patit diverses modificacions: primer, *Cap on 'nam*; després, *Cap on nam*, i ara, definitivament, apareix amb una sola paraula, *Caponnam*.

Us alimentau de la música de tradició?

La majoria dels components del grup ha «begut» de la música de tradició. Hem nascut i crescut amb ella. Es converteix en el punt de partida de moltes de les peces del nostre repertori. També és veritat que, així com en els nostres inicis, el noranta per cent dels temes que interpretàvem eren música d'arrel, actualment ens agrada experimentar amb altres tipus de músiques que, a la llarga, esdevenen una evolució de la música de tradició.

Quants CDs teniu editats?

En tenim tres. El primer que publicàrem l'any 1998, el titulàrem *Mar enllà* i vol ser un resum dels tres primers anys del grup. El segon surt al carrer l'any 2001, *Roda el món i torna al Born*, on apostam ja de manera decidida per la composició pròpia. I a l'any 2004 enregistram *A l'illa d'Utopia*, amb el grup i la sonoritat renovats.

Creus que s'hauria de potenciar la música folk als mitjans de comunicació?

Ho trob fonamental i molt necessari. A les Illes és increïble l'escàs o quasi nul espai que ocupa la músi-

ca folk als mitjans de comunicació de masses: la ràdio i la televisió. Consider que la música que es fa en aquest camp és igual de bona que altres tipus de músiques i, tal vegada, hauria de tenir-hi més presència, ja que són un element important a l'hora de difondre-la.

Pel que fa a la premsa escrita, tampoc no tenim cap tipus de revista especialitzada, cal obrir fronteres i endinsar-te dins les publicacions de les revistes *Folk* i *Caramella*, ambdues editades a Catalunya i de difícil accés a les Illes.

Canviariéu el programa d'un concert en un moment determinat de la vostra actuació dependent de l'actuació del públic?

Depèn. El grup té clar el seu repertori, interpretam la nostra música independentment de l'actuació del públic. Però està clar que si sabem el tipus de concert al qual anam (si és a l'exterior o interior, el tipus de local, el tipus d'actuació per al qual hem estat convidats...), podem adaptar el nostre repertori i escollir els temes més adients al tipus d'espectacle que presentam.

A l'estiu de l'any passat complireu deu anys; són molts o pocs per a un grup de folk?

Consider que deu anys són molts per a qualsevol tipus de grup. És normal que un grup de persones, tant sigui musical com d'altra índole, que conviuen i comparteixen durant anys parts de les seves vides,

dedicant-les a l'activitat per a la qual es crea el grup, tinguin els seus moments bons i els no tan bons. Però si l'afició i l'entusiasme en el nostre cas per seguir fent música no minva, el grup segueix i evoluciona.

Destacariéu alguna actuació durant aquests anys?

Destacaria la nostra participació a les dues edicions de la Fira d'Espectacles d'Arrel de Manresa, al II Cicle Figueres Folk, al concert per la llengua a Roses (Alt Empordà), i al cicle de concerts de música mediterrània d'Arenys de Munt, al Festival Castell de Peralada, al Festival Cançons de la Mediterrània (Palma de Mallorca) i a la gira d'«Artistas en Ruta», organitzada per l'AIE (Associació d'interprets i executants d'Espanya), amb la qual vàrem tenir l'oportunitat de portar la nostra música fora dels territoris de parla catalana. I sense deixar de banda qualsevol dels concerts fets a les Illes.

Heu fet alguna actuació «especial» per a un públic «especial»?

Els primers anys vàrem recórrer, per Catalunya, alguns instituts i escoles de música, fent concerts «especials», convertint-los en «peculiaris» classes musicals i de dialectologia.

Però si he de ser sincer, tots els públics són «especials» i a la vegada diferents. En certes ocasions hem tengut l'oportunitat de fer alguna actuació diferent a algun lloc on no estam habituats a escoltar aquest tipus de música. Però el fet de trobar-te prop del públic, compartir amb ells una tornada d'una cançó, l'apropament d'alguns d'ells, l'interès pels instruments, per la música..., en definitiva, un lloc, una actuació, un ambient, compartir experiències fa aportar-te noves vivències i sensacions a cadascun dels concerts.

Durant aquests anys, heu contactat amb alguna col·laboració per als vostres concerts?

Estic molt content i orgullós de totes les col·laboracions que hem tingut des de la primera persona

45

TOCADORS I SONADORS

fins a la darrera, de la més coneguda a la menys, he compartit molts bons moments i han aportat el seu saber fer, la seva manera de cantar o sonar, enriquint els treballs del grup i sempre d'una manera desinteressada. Les persones que col·laboraren als tres enregistraments són Pere Fullana, Apol·lònia Rotger, Antoni Fernández, Tomeu Penya, Damià Timoner, Enric Llorens, Toni Vallespir, Francesca Rosselló, Jaume Compte, Marisa Rojas, Bernat Cabot, Carles Belda, David Runnion, Maria Pinya i Joan Bibiloni.

I pel que fa al concert de música *Cançons de la Mediterrània*, estarem acompanyats per un quartet de corda compost per Enric Llorens (violí), Paula Marqués (violí), Maria José Gómez de la Vega (viola) i Rosa Canyelles (violoncel). Joan Hernández a la percussió, Miquel Fiol a la xeremia, Catalina Obrador a l'oboè i a la xeremia i Susanna Ramisa a la veu.

La música folk, avui en dia, és per a minories? Aquest fet, hauria de canviar o bé s'hauria de mantenir?

Està clar que la música folk en aquests moments és per a minories. Estaria bé que tingués més presència dins la nostra societat i pogués arribar a un públic més ampli i variat mitjançant la presència als mitjans de comunicació, a les programacions de festes i actes, etc., i crec ben cert que més d'una persona que ara desconeix aquesta

música la descobriria i llavors es podria eixamplar el ventall actual.

De totes maneres, pens que val més una minoria interessada i receptiva que una gran majoria indiferent.

Penses que una vetllada de música folk cap dins una programació d'unes festes patronals?

N'estic convençut. Actualment, un programa de festes patronals «estàndard», aquí a les illes, té la seva vetllada de rock, pop o el grup de moda del moment (que no serà de música folk...), vetllada de teatre i també de ball de bot (de la qual estic molt satisfet). Però poques institucions s'arrisquen a programar una vetllada de música d'autor o música diferent a allò que normalment s'escolta —no per això de menys qualitat— per por a no mantenir l'èxit esperat. Una vetllada de música folk, música per escoltar, d'autor o d'arrel, noves músiques o de fusió de diferents cultures..., hauria de ser una vetllada per programar a les festes patronals dels nostres pobles i no només reservar-ho a festivals especialitzats en aquesta programació, poc o gens existents a les nostres Illes i amb molta més presència a Catalunya.

Què representa per a Caponnam haver fet més de cent concerts?

A part d'aquest centenar de concerts, que un per un han suposat experiències extraordinàries, els deu anys de vida del grup ens omplen de satisfacció i orgull.

Haver arribat fins aquí és gràcies a constància i esforç, però també i sobretot a l'ajuda i suport de totes i cadascuna d'aquelles persones que han vingut a un concert nostre o han escoltat una cançó en algun dels tres discs que hem enregistrat.

A l'estiu del 2005 representareu Mallorca a les Cançons de la Mediterrània, organitzat per l'Ajuntament de Palma. Què va representar per al grup aquest esdeveniment?

Va ser un autèntic luxe poder participar en aquest Festival que, des de fa més de 20 anys, reuneix a grans artistes i músics de la Mediterrània i d'altres països.

Què voleu aconseguir amb les cançons que fa el grup?

Vuit maneres d'entendre la música unificades en una sola proposta i aposta.

Amb aquests concerts, què voleu apropar al públic?

Pens que hi ha un públic molt variat als nostres concerts, però així i tot volem despertar una inquietud i un sentiment a la gent que ens escolta.

Què s'ha de fer per educar un públic a escoltar música?

L'educació és promoure, despertar i potenciar les capacitats de la persona a tots els nivells: musical, emocional, social, sensorial, etc. Pens que l'educació musical és molt important, sobretot durant la infància i l'adolescència; són

SO.cat

Josep Vinyoles

93.473.66.35

**BARONIA
DE LA GUAITA**

CANYES
PER A INSTRUMENTS

Luthier

Ap. de correus 105
46530 Puçol (l'Horta)

Mòbil 630 54 67 50

etapes que marquen molt en qualsevol procés educatiu i t'ajuden a desenvolupar-te com a membre d'una societat plural. Aquest serà el públic del futur, amb coneixements musicals, preparat i educat per escoltar qualsevol tipus de música.

Alguna vegada t'has sentit discriminat o menyspreat per la vostra música?

Directament no, però la situació en què es troba aquest tipus de música és per poder sentir-se, si més no, un poc desplaçats.

Et sembla que aquest tipus de música necessita d'una publicitat?

Sense cap dubte. Si tot concert i disc d'aquest tipus de música tingués més publicitat, ajudaria a difondre-la més. Els grans anuncis publicitaris de concerts i discs normalment no solen ser de música folk. Actualment, poques discogràfiques aposten per aquesta música i les que ho fan realitzen la promoció que els mitjans de comunicació i el pressupost permet, que sol ser poc.

Durant aquests anys d'existència del grup podem trobar una so-

noritat i una musicalitat bastant diferenciades, a què és degut?

En part aquesta pregunta es podria contestar amb el nom del grup. Des que vàrem començar ens demanam «cap on nam», i anam investigant i provant. Vàrem començar interpretant música popular i tradicional dels Països Catalans. Els nostres membres eren del nord del Principat (Alt Empordà), de Sud (Tarragona), Menorca i Mallorca, i això ens il·lusionava en la investigació de músiques de tots aquests territoris, respectant també les varietats dialectals de cada lloc.

Després del primer disc —que resumia aquests inicis i els tres primers anys del grup— i sobretot en els darrers anys, ja hem apostat de manera decidida per la composició pròpia i la investigació de músiques d'altres territoris (arribant a interpretar o adaptar ritmes orientals, sirtaki, rumba, bossa nova, celta, jazz, fado...). Això també ha afectat la instrumentació del grup i ha motivat la incorporació de nous membres i instruments que han donat una altra sonoritat al grup. Ens agrada arriscar-nos i fer la música que

ens agrada i amb la qual ens identifiquem a cada moment.

Tots els grups necessiten un finançament per poder dur endavant els seus projectes, contau amb el suport adient?

Hem comptat amb suport d'alguna institució pública per a algun dels nostres discs, però podem dir que pràcticament sempre ens hem autofinançat.

Durant aquesta dècada, per on s'ha pogut escoltar la música de Caponnam?

A Mallorca i Menorca i a diferents punts del Principat i del País Valencià. En el passat hivern, també a Andalusia, Extremadura, País Basc i Galícia.

Parlem de la vinculació amb la poesia. Quins poetes o poemes heu musicat?

La veritat és que hi ha una gran quantitat de poetes de la nostra cultura catalana que admirem, però no ens hem posat a musicar pràcticament cap poema fins al darrer espectacle que vàrem presentar al Festival Cançons de la Mediterrània. En aquest cas vàrem voler musicar poemes d'autors recents i contemporanis de les Illes Balears com Ponç Pons, Guillem d'Efak, Pere Xerxa, Pau Janer i altres joves poetes menorquins.

Quins projectes teniu?

De moment, donar a conèixer el repertori que vàrem crear amb l'espectacle «Al forc dels dies», presentat l'any passat a Palma en el Festival Cançons de la Mediterrània.

Per definir tota la feina d'aquest grup voldria fer-ho manllevant una frase a Igor Stravinsky: «Una tradició veritable no és el testimoniatge d'un passat aconpleert; és una força viva que anima i informa el present».

